

COLÒMBIA SETMANAL, 1 al 14 de desembre de 2006

resum setmanal de notícies sobre el conflicte armat i la construcció de pau

Escola de Cultura de Pau de la UAB¹

La guerrilla de les FARC va atacar una patrulla mòbil de l'exèrcit produint la mort de 17 soldats i ferides greus a altres 4. Aquest atac que va ocórrer en el departament de Nord de Santander, se'n suma un altre, ocorregut en menys d'un mes, al departament de Córdoba, antic enclavament de forces paramilitars, que va deixar un resultat de 19 militars morts. Analistes afirmen que aquests atacs estan destinats a fer fracassar la política de "seguretat democràtica" que duu a terme el govern per a enfrontar a les guerrilles i que a més a més es constitueix en una manera de mesurar forces de cara a un possible procés de diàleg i negociació. BBC, 04.12.06.

Un informe del Secretari General de les Nacions Unides, presentat el mes d'octubre, Colòmbia s'assenyala com un dels països, juntament amb Sudan, Somàlia, Myanmar i la República Democràtica del Congo, que més preocupa a la comunitat internacional per la vinculació de menors als grups armats. Afirmar l'informe que la guerrilla de les FARC segueix utilitzant i reclutant menors. Sobre l'ELN sosté que "no hi ha informació recent" que aquest grup estigui captant menors, encara que entre novembre del 2005 i setembre del 2006 es van desvincular 56 menors d'aquesta agrupació. Assenyala també que forces paramilitars que no s'han desmobilitzat han incrementat el reclutament de menors a les seves files. EL TIEMPO, 11.12.06.

El passat 1 de desembre el President A. Uribe va donar a conèixer el nou pla estratègic, amb el nom de "Pla Victòria", dirigit a derrotar militarment a la guerrilla de les FARC. El pla utilitzarà 14.300 homes organitzats en 5 brigades mòbils, una força de desplegament ràpid, un component de força aèria i un grup de l'armada. A diferència de l'anterior pla "Patriota", el "Pla Victòria" utilitzarà 3.000 soldats menys en les operacions, però que estaran fixos en poblacions recuperades a les guerrilles. El nou pla es proposa capturar o donar de baixa als líders de les guerrilles, a recuperar territori i conservar-lo de manera permanent amb presència militar, a restar-li mobilitat a la guerrilla i al mateix temps a empènyer-les selva endins. El pla utilitzarà els nous avions super-tucano comprats recentment a Brasil, així com també s'utilitzaran els recursos recaptats amb el nou impost de guerra que ha establert el govern per a aquests pròxims quatre anys en la compra de més armament i sostenibilitat de les operacions. EL TIEMPO, 11.12.06.

El grup de garants civils de "Casa de Pau" en el procés amb l'ELN, van proposar a les parts ELN i al govern un "Full de ruta" per treure de l'estancament el procés de pau. En un acte solemne realitzat al Capitoli Nacional i davant de les diferents comissions facilitadores civils de pau, dels ambaixadors dels grups de països acompanyants i observadors, i de la presidenta del parlament, el grup de garants va proposar que l'ELN i el govern realitzin les seves converses en tres fases al llarg de l'any vinent. Una primera fase (gener – abril 2007) per a construir un acord base amb dos aspectes: l'humanitari (aturar el desplaçament, facilitar el retorn de camperols desplaçats, realitzar cens de desarrelats a les regions del Sud de Bolívar, Arauca, Catatumbo i Cauca; realització de desminatges humanitaris a Nariño, Cauca i Cesar i acord per a treure als menors de les files guerrilleres) i el polític (creació de comissió conjunta de verificació, amb un component internacional; un acord per a definir zones d'ubicació del cessament del foc i l'alliberació de tots els segrestats. Com a contraprestació l'Estat amnistiarà als guerrillers processats per rebel·lió). Una segona fase (maig – octubre 2007 en plena campanya electoral) negociació d'un cessament del foc, verificable, l'alliberació de segrestats i la instal·lació de la Convenció Nacional l'11 de Juny. Convenir un impost destinat a un fons per a la reconciliació, administrat per una entitat internacional i destinat a la sostenibilitat i finançament de zones de conflicte. I una tercera fase (novembre – desembre 2007) definida com d'evaluació i transició, que seria la porta perquè les parts esbossessin una experiència pilot de la segona fase: establiment de zones especials i experimentals de governs de reconciliació, que incloguin als diferents sectors de la societat i de l'Estat, per a la que fora necessari una reforma constitucional i es desenvoluparia en zones de presència històrica de l'ELN. El grup de garants va afirmar que aquesta proposta ja la coneixien les parts però que van decidir fer-la pública per propiciar pronunciaments públics sobre la mateixa. Per la seva banda l'ELN de manera simultània va donar a conèixer als mitjans de comunicació un comunicat signat pel comandament central, en el que reiteren la seva voluntat de pau, el seu compromís indeclinable per la cerca de la solució política del conflicte i proposa al govern la concreció d'un cessament bilateral de focs i hostilitats. Igualment assenyalen la profunda crisi en què es troba el país, al que qualifiquen de "narcopública" per la presència i vincles del paramilitarisme, el narcotràfic, amb els partits polítics especialment els més afins al president A. Uribe. Convida al país a que es constitueixi una comissió de la veritat perquè els paramilitars compareguin davant d'ella i revelin els seus nexes amb militars, polítics, empresaris i governants. Davant d'aquests plantejaments l'Alt Comissionat per a la Pau L.C. Restrepo, va manifestar estar desconcertat per la proposta del grup de garants i va criticar "que des de fora es pretengués imposar una agenda a la taula, assumpte que només competeix a les parts" i va agregar que al "procés de pau amb l'ELN el què li sobra són acompanyants", davant de la proposta de cessament bilateral de focs de l'ELN, el Comissionat es va entrevistar amb Francisco Galán a la "Casa de Pau" per a indagar els abastos de la proposta d'aquesta organització guerrillera. EL COLOMBIANO 12.12.06; EL TIEMPO, 13.12.06

¹ www.escolapau.org, kristian.herbol@uab.es